EESTI PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K-1308-1
PR 10

Väga austatud

härra H. Rajamaa!

Üks pilk Rootsi-Eesti lehtedesse võimaldab juba ülevaate Teie kõrgestandardilisat elust. Paratamatult manab see küll esile kontrastassotsiatsioone. Ja kui üks veel näed-kuuled eesakirjadest, siis tunded, et meie küll Rootsi kõikide võimaluste innomaana. Härra O. Parbo kõneles, et tal olevat olnud väljavaateid saada Stockholmis ülikooli psühholoogia instituudi mõni assistendi kohta.

Ta tahtis minu juures enne ärasõitmist veel rakenduspsühholoogia eelkursuse läbi teha. Kui juba Rootsi võimaldab mitte-eriteadlastele kohti, siis võiks ju mina olla Rootsis tehtud mees. Olen ennast sellel alal tublisti täiendanud U.S.A. kirjanduse kaudu. U. S. A. saavutab küll esireas rakenduspsühholoogia ja üldse elu rationaliseerimise alal. Ka koolitervendamise alal tehakse suuri pingutusi. Kui Teil on ülevaadet sellel alal ilmunud kirjandusest, siis minu sõnad ei ütle enam midagi. U.S.A-s on moodustatud üle maa asutuste võrk, mille ülesandeks on õppekavade muutele alustele seadmine, õpilaste kui isikuste põhjalik tundmaõppimine, õpetajate ettevalmistuse ja edasitäiendamise intensiivistamine.

Nagu teada härra A. Laan rabeles kaks aastat U.S.A. tööni kooliõpetaja koha pärast, tegi hiiglatöö ära ja nägi seal-juures hindamatu vaeva. Nüüd oli ta nimetatud lahkunud „teerajalt põhjusil". Mina olin järgmiseks kandidaadiks. Minu ärasõidu puhul võttis O. Parlo selle kõrge koha vastu üllatuseks kogu meie õpetajaskonnale. Nüüd ta siis loobus kuningliku asetäitja kohast ja ma olen siin valmis ise kandideerima kui Teine Kuningliku Valitsus mulle selle võimaldab.

Meie siin teeme vähemalt koolialal ja sõnadega kõik „Eesti asjade ja tarade kohaselt", aga kuna meil ei ole ühtki gümnaasiumi seadust ega määrust mustvalge peal, siis kipuvad need mõisted muutuma väga ähmaseks. Kui Teil peaks leiduma gümn. seadus, siis kuulutage minul küsimus: millist kahest paremad seadused ja määrused õpilastele, et nad õppeaasta keskel ei viitaks koolist välja puudulikku edasijõudmise pärast. Mina näiteks: 1) õpilane võis õppida kaks aastat samas klassis (gümn. seadus), 2) määruga oli reeglatud puudulikku edasijõudmise pärast õppeaasta jooksul õpilast välja arvata (kui ta sinna oli paigutatud katseks), 3) kui siis ei õppenõukogu ei õpilast välja viskas (mõne nimi veenva pärast), siis pidi sellest ministeeriumile teatama (ma arvan, et see ülemus ka õpilase katseks). Palun minu mõla selles osas täiendada ja väljendada.

Viimasel palun visata paberile, milles seisab Teie isikliku töö ja tegevuse ring selle geograafilised piirid, üldse koolitööst palun mind informeerida med. Väikese Entsüklopeedia raames.

Hääd päeva ja hääd uut aastat!

Geislingen, 14. dets. 1947. Anton Rooste

Aadr. ZEPPELINSTR. 78
GEISLINGEN-STEIGE
WÜRTTEMBERG
GERMANY.

Kindlasse mõtte saadan selle kirja oma õpetaja kandu
AR